

වා නර කුලයේ සතුන් අතර ඇති විශේෂ ලක්ෂණ බොහොමයක් ඇත. දැඩි කලබලකාරී ගති පැවතුම් ඇති වානර කුලයේ (රිලා, වඳුරු, බැබුන්) සතුන් නිතරම ඇඟ කසන අන්දම ඔබ ද දැක ඇත. වානර සත්ව වර්ගවන් අතර වූ විශේෂ ගති ලක්ෂණ පිළිබඳව වූ මෙම අධ්‍යයනය 1984 වර්ෂයේ සිට 1990 දක්වාම අඛණ්ඩව පැවතුනි. කෙන්යාවේ ගැහැනු බැබුන් 108 දෙනෙකු අළලා සිදුකරන ලද සත්ව වර්ග නිරීක්ෂණය සඳහා විද්‍යාඥයන් තුන් දෙනෙකු සම්මාදුම් වූහ. කැලිපෝනියා විශ්ව විද්‍යාලයේ ජෝන් සිලිනි අධ්‍යයනයේ මෙහෙයවීම් පිළිබඳ ප්‍රධානියා වූ අතර ඩිග්‍රැස් විශ්ව විද්‍යාලයේ සුසන් ඇල්බට් සහ ඩිග්‍රැස් විශ්ව විද්‍යාලයේ 'ජින් අල්මාන්' ඔහුගේ සහායට සුදුනම්ව සිටියහ.

බැබුන්

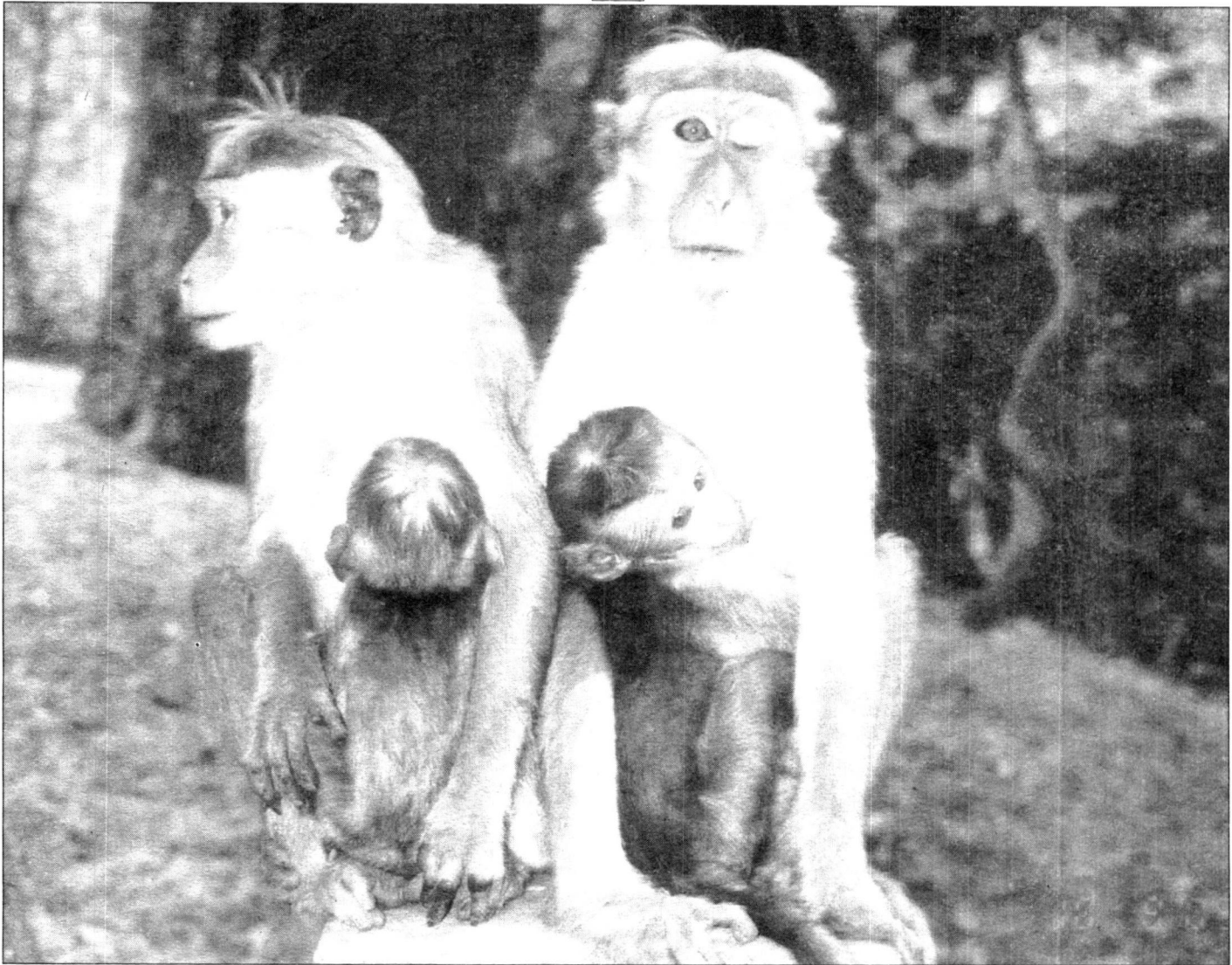
සමාජශීලී ද

බැබුන් පිළිබඳව වූ මෙම පිරිසගේ නිරීක්ෂණ කටයුතු ඉතාම සියුම් ලෙසින් සිදු විය. වාඩි වල ලැගුම් ගෙන පයින් ගමනින් ද වාහන වලින්ද බැබුන් පිලිබඳ වූ නිරීක්ෂණය ඉර නැගී වේලේ සිට ඉර බසින තුරුම දැඩි සේ කැනුණු යන්ත්‍රණව අධ්‍යයනය කරන ලදී.

බැබුන්ගේ ස්වාභාවික ගති ලක්ෂණ සහ හැසිරීම අනුව බැඳී තිබුණ මෙම අධ්‍යයනයේදී පැහැදිලි

වුන අන්දමට ගැහැනු බැබුන් සතකු දිනකදී 10% ක පමණ කාලවේලාවක් සමාජශීලීව කටයුතුවල නිරතව සිටින බවයි. බැබුන් විෂයෙහි බලනවිට මෙම ක්‍රියාකාරීත්වය ඉතාම වටිනා බව 'ජෝන් සිලිනි' සඳහන් කරයි. බැබුන්ට බොහෝ සෙයින් කාලය වුවමනා වන්නේ ආහාර පිණිස රැස්වීමට තමන් ගොදුරු කොට ගන්නා සතුන්ගෙන් ආරක්ෂා වීමට සහ දරුවන් වැදීමට ය. බැබුන්

සත්ව විශේෂ සමාජ සම්බන්ධතාවන් විෂයෙහි දැඩි සංවේදී වීමට පරිණාමය තුළ බලපෑමක් ලද රසායනමය නිබුනාද? යන සංසිද්ධිය අධ්‍යයනය කළ යුතු බව සුසන් ඇල්බට් සඳහන් කරයි. මේ අදහස ඇතැම් විටක වාල්ස් ධාවීන්ගේ පරිණාමය පිළිබඳ වූ තත්වය සමග මෙන්ම බැබුන්ගේ වර්ගය පවත්වා ගැනීම සමග ගැටීමට පත්වීමට ඉඩ ඇතැයිද මවුහු සඳහන් කරති.

සමාජශීලී බව ජීවී විශේෂ පරිණාමය සමග බැඳී තිබුන ද එහි ක්‍රියාකාරීත්වයේ තවමත් හෙලි නොවුන රහස් ඉතිරිව ඇත. සිල්ක් සහ ඔහුගේ අනුගාමිකයන් සඳහන් කරන අන්දමට ගොදුරු පිලිබඳ කටයුතුවලදී වුවද බැබුන් ඉතාම අධෛර්යමත් සත්ව විශේෂයකි. එපමණක් නොව පිරිමි බැබුන් සමග එක්ව කටයුතු කිරීමේදී වුව මෙම අධෛර්යමත් බව පැහැදිලිව පෙනිනි.

බැබුන් බොහෝ විට සාමාජීයකරණය වන්නේ ඇඟ පත කැසීමේ ක්‍රියාවලියේදීය. සමූහ වශයෙන් ඔවුන් එක්ව උන් උන්ගේ ලෝම වල රැඳී ඇති දූවිලි කුහු සහ කුඩා කෘමීන් ඉවතට ගන්නා අන්දම ඔබට ද පුරුදු දර්ශනයකි. හුදුකලාව සිටින බැබුන් ද තම සිරුර කසා ගැනීමේ දී පිට, කණ ආදි ලගාවීමට අපහසු ස්ථාන වෙතට පවා අතපොවනු ඇත. බැබුන්ගේ ඇඟ-පත කැසීමේ ක්‍රියාවලියෙන් ඔවුන්ගේ සෞඛ්‍ය තත්වය ප්‍රවර්ධනය වන බව කිසිදු විටෙක අමතක නොකළ යුතු ය.

මෙම සිදුවීම පිලිබඳව විද්‍යාඥයන් පිරිස විසින් අධ්‍යයන දිගින් දිගටම මෙහෙයවන ලදී. රඳවා ගන්නා ලද බැබුන් කණ්ඩායම් අලලා වූ

තිරික්ෂණ වලදී පැහැදිලි වූයේ මෙම ඇඟපත කැසීමේ ක්‍රියාවලිය තුළ සිටුවා සතුන්ගේ හෘද වේගය පහළ බසින අතර එම තත්වය තුළින් එන්ඩ්‍රොපින් හෝමෝනය නිදහස් කිරීම ඉහළ නගින බවයි.

මිනිසුන් පිලිබඳව සිදුකරන ලද සමාජ-ශීලීත්වය පිලිබඳ අධ්‍යයනයන්ගේ ප්‍රතිඵල ද මේ හා සමානව ඇත. විශ්ව විද්‍යාලයේ මනෝ-විද්‍යාඥ ක්‍රිස් ඩන්කල් ෂෙටර් සඳහන් කරන අන්දමට මවක ගැබ්ගත් අවස්ථාවක ඇය විසින් ගොඩ නගා ගනු ලබන සමාජ සම්බන්ධතාවන්ගේ ජාලය දරුවාගේ උපත සහ තිරෝගි බව සමග බද්ධව පවතී.

මේ අතර සීමාවන්ට තුවාල හැඳෙන්නේ නැත්තේ ඇයි? ග්‍රන්ථයේ කර්තෘ මෙන්ම මානව වංශ පිලිබඳව විශේෂඥ රොබට් සැපෝල්ස්කි සඳහන් කරන අන්දමට සමාජශීලී මිනුන්වය විසින් අපට ද්‍රව්‍යාත්මක ලෙසින් ලබාදෙන්නේ විශිෂ්ට සහයෝගයකි.

ඊට උදහරණ දක්වන රොබට් අවධාරණය කරන්නේ ආර්ථික අපහසුතාවකදී මුදල් /ඔබගේ දරුවන් රැක බලාගැනීම/නිවසේ ආරක්ෂාව වැනි සහයෝගයන් සාමාජිකරණය

විසින් අපට ලබාදෙන විශිෂ්ඨ තත්වයන් ය. මේ නිසාම සමාජවිද්‍යාඥයන් විසින් සමාජ හිතෙහිත්වය හඳුන්වාදීම සඳහා සමාජ ප්‍රාග්-ධනය යන වචනය යොදාගෙන ඇත. ස්ථායී-තාවය පිලිබඳ වටිනාකම රැස් කිරීමේ වටිනා-කමට වඩා සාමාජිකරණය තුළින් ලැබෙන සෞඛ්‍ය තහා සිටුවීමේ වටිනාකම බොහෝසෙ-සින් ඉහළය.

පරිණාමය තුළින් අප ලබා ගත් තවත් එළ-දසි තත්වයක් ලෙසින් සාමාජිකරණය හඳුන්වා දීමට සමාජ විද්‍යාඥයන්ට තවත් කාලයක් අවශ්‍යව ඇත.

මේ අතර මිතුරන් පිරිසක් සමග එක්ව මත්-පැන් විඳුරුවක් නොල ගමන් ජීව විද්‍යාත්මකව ඇතිවුන සමාජ විද්‍යාත්මක අවශ්‍යතාවක් බව උපකල්පනය කරනු ලබයි. මිනිසුන්ගේ පැවැත්-මත් වාතරයන්ගේ වර්ධාවනුත් එක සේ බැඳී ඇත්නම් බැබුන් සාමාජිකරණයේ පුරුකක් ලෙසින් සමාජශීලීව හැසිරීම අනිවාර්ය සිද්ධි-යක් විය යුතුය. ■

**නිවිස්චික ඇසුරිනි
ප්‍රභූතා වාන්දුනී ද සිල්වා
තවලුගය**